

Nr. 61

Din 18 martie 2025

**Doamnei Victoria BELOUS,
Ministră a Finanțelor**

Subiect: Recomandări pentru Politica Fiscală și Vamală 2026

Stimată Doamnă Ministră,

Comaniile-membre ale Asociației Investitorilor Străini (FIA Moldova) Vă salută și își exprimă înaltele sale considerațiuni.

Prin prezenta adresare, în contextul îmbunătățirii climatului de afaceri din Republica Moldova și al lansării apelului de colectare a propunerilor pentru Politica Fiscală și Vamală 2026, experții FIA Moldova Vă prezintă o serie de recomandări și propuneri (în Anexă).

În speranța că se va da curs acestor inițiative, Vă mulțumim anticipat pentru efort și implicare!

Anexă – Propunerile FIA Moldova pentru PFV 2026 – 8 file.

Cu profund respect,

Ana Groza

Director Executiv

Notă: Asociația Investitorilor Străini reunește 24 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 14 țări, cu peste 20.000 de angajați. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește **2,6 miliarde euro**, ceea ce constituie aproximativ 19% din PIB.

SINTEZA
propunerilor cu privire la modificarea și completarea Politicii
fiscale și altor acte legislative și normative pentru anul 2026

Nr. d/o	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor care se propun spre modificare	Conținutul propunerii (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)
1.	Articolul 19. Facilități acordate de angajator, lit. e)	Se propune modificarea sintagmei "baza valorică" în fraza <i>"În cazul în care bunurile sunt proprietate a angajatorului, cheltuielile acestuia fiind determinate în mărime de 0,0373% din baza valorică, pentru fiecare bun dat în folosință, pentru fiecare zi de folosință."</i> , în "din valoarea neamortizată în scopuri fiscale a bunului la începutul lunii de folosință" .	De când a intrat în vigoare art.26 ¹ termenul "baza valorică" nu mai este utilizat pentru mijloace fixe, respectiv nu este clar care valoare este utilizată în calcule: valoarea neamortizată fiscal la începutul perioadei de gestiune sau valoarea neamortizată fiscal la începutul lunii. Conform HG.709/2019 amortizarea mijloacelor fixe în scopuri fiscale se calculează anual, proporțional lunilor în care acestea se află în funcțiune pe parcursul perioadei fiscale respective, prin utilizarea metodei liniare. Având în vedere că este o discrepanță între norme, propunem să fie adusă claritate pe acest aspect prin specificarea expresă în aliniat când se va lua valoarea neamortizată fiscal. Propunerea este ca valoarea să fie luată lunar, având în vedere că pe parcursul anului activul poate avea care investiții/reparații și valoarea neamortizată fiscal poate să se modifice.
2.	Cod Fiscal. Articolul 19. Facilități acordate de angajator și Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	Se propune neimpozitarea plăților de chirie acordate de angajator angajatului, în limita plafonului neimpozabil de 20% din salariul mediu prognozat pe economie / lună / angajat. Pentru a nu crea o presiune asupra deficitului bugetului public național, facilitatea de mai sus poate fi disponibilă ca o alternativă la facilitățile deja existente în legislația fiscală, de ex. cele prevăzute la: - art. 24, alin. (193) din Codul Fiscal – abonamente pentru sport; - art. 24, alin. (20) din Codul Fiscal - primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau	<u>Context</u> Piața muncii din Republica Moldova a suportat două mari constrângeri în ultimii ani: ✓ pe de o parte, potrivit Prognozei pieței muncii pentru anul 2024 (autor: ANOFM ¹) se atestă o creștere a agenților economici care au invocat lipsa personalului calificat, fiind unul din principale motive a neocupării locurilor vacante și necompletării statelor de personal (în anul precedent cca 11.000 locuri vacante nu au putut fi ocupate). Potrivit ANOFM, deficitul de forță de muncă a fost resimțit preponderent în sectorul privat (54%). Principala cauză a lipsei

¹ Prognoza pieței muncii din perspectiva angajatorilor pentru anul 2024 și Barometrul Oportunităților de angajare

<https://www.anofm.md/ro/node/20635#:~:text=Prognoza%20pie%C8%9Bei%20muncii%20pentru%20anul,%C3%AEn%20echipament%2C%20tehnologii%20%C8%99i%20utilaje>

	- art. 24, alin. (26) din Codul Fiscal - serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani, etc. Fiecare angajator va decide în mod individual care facilitare este mai motivantă și constituie cel mai bun instrument de retenție a personalului.	forței de muncă este deficitul personalului calificat cu experiență și numărul redus de solicitanți. ✓ pe de altă parte, chiria locuințelor în orașul Chișinău a explodat². Astfel, tinerii specialiști care nu încă nu își pot permite contractarea unui credit ipotecar, sunt nevoiți să achite chirii exagerat de mari. Mulți din ei nu mai suportă să achite aceste chirii și aleg să plece peste hotare. Astfel, pentru a atrage tinerii specialiști la lucru, companiile-membre FIA sunt nevoite să compenseze (total sau parțial) cheltuielile privind chiria apartamentelor pentru acești angajați. De asemenea, există intenția de a construi blocuri de cămine pentru cazarea angajaților tineri pe o perioadă limitată (aprox. 3 ani), până când acești salariați vor putea să accese un credit ipotecar (inclusiv prin programul Prima Casa). Potrivit prevederilor legislației fiscale din Republica Moldova, aceste sume sunt asimilate facilităților acordate de patron și urmează a fi taxate cu toate impozitele salariale, majorând costurile de atragere a tinerilor specialiști. <u>Practica internațională</u> Codul fiscal din România³ (art. 76, alin. (4¹), lit. c)) stabilește că <u>următoarele venituri cumulate lunar nu reprezintă venit impozabil în înțelesul impozitului pe venit, în limita plafonului lunar de cel mult 33% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat:</u> <u>c) cazarea și contravaloarea chiriei pentru spațiile de cazare/de locuit puse de către angajatori la dispoziția angajaților proprii, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, astfel cum este prevăzut în contractul de muncă sau în regulamentul intern, în limita unui plafon neimpozabil de 20% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată/lună/persoană, în următoarele condiții:</u>
--	--	---

² /TV-8 VIDEO/ Prețuri usturătoare la chirii: Cât de mult s-au scumpit după războiul din Ucraina

<https://tv8.md/2024/01/23/video-preturi-usturatoare-la-chirii-cat-de-mult-s-au-scumpit-dupa-razboiul-din-ucraina/249675>

³ https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_2023.htm#A76

			(i) angajatul, soțul/soția acestuia nu dețin o locuință în proprietate personală sau în folosință în localitatea în care își desfășoară activitatea; (ii) spațiul de cazare/de locuit se află în unitățile proprii, inclusiv de tip hotelier sau într-un imobil închiriat în acest scop de la o terță persoană, de către angajator; (iii) contractul de închiriere dintre angajator și terță persoană este încheiat în condițiile legii; (iv) plafonul neimpozabil se acordă unuia dintre soți, în cazul în care ambii soți desfășoară activitate în aceeași localitate, la același angajator sau la angajatori diferiți, pe baza declarației pe propria răspundere a acestuia. La determinarea plafonului de 20% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se ia în calcul valoarea cea mai mică a salariului minim brut pe țară, în vigoare în luna pentru care se acordă avantajele. Verificarea îndeplinirii condițiilor se efectuează pe baza documentelor justificative și constituie responsabilitatea angajatorului. <u>Propunere</u> În contextul celor expuse mai sus, se propune neimpozitarea plăților de chirie acordate de angajator angajatului, în limita plafonului neimpozabil de 20% din salariul mediu prognozat pe economie / lună / angajat.
3.	Cod Fiscal, Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile, lit.c1	Se propune completarea textului de la lit.c1, după cum urmează: <i>c1) plățile primite de către salariați și/sau efectuate în folosul acestora în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea nominală de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului;</i>	În Republica Moldova, serviciile alternative de îngrijire a copiilor sunt reglementate de Legea nr. 367/2022 privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor. Această lege prevede trei tipuri principale de servicii alternative: 1. Servicii de îngrijire la locul de muncă al angajatorului. 2. Servicii de îngrijire individualizată. 3. Servicii de îngrijire de tip familial. Servicii de îngrijire la locul de muncă al angajatorului. Aceste servicii sunt organizate de angajator la locul de muncă și sunt accesibile copiilor angajaților care au un contract individual de muncă. Spațiile destinate acestor servicii trebuie să respecte reglementările sanitare aprobate de Guvern, care includ reguli pentru organizarea și

			întreținerea spațiilor de activitate, somn, alimentație, grupuri sanitare, mobilier și echipamente, precum și reguli medicale și sanitare pentru îngrijitori și copii. Pentru acest tip de servicii alternative angajatorul suporta cheltuieli de închiriere, deservire, curățătorie, servicii comunale, salariile îngrijitoarelor și altele. În redacția actuală este prevăzută plata primită de salariați pentru compensare, ceea ce ar cuprinde doar cele 2 opțiuni de servicii alternative și nu pentru cea de a treia opțiune pentru angajatori. Pentru a aduce claritate se propune de completat cu sintagma "<i>și/sau efectuate în folosul acestora</i>" pentru a cuprinde plățile efectuate de către angajatorul furnizorilor de servicii și nu doar direct angajaților.
4.	Cod Fiscal, Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile, lit. d⁶)	Se propune expunerea art. 20 lit. (d6) în următoarea redacție: "(d ⁶) plățile menționate la art.24 alin. (19), (193), (194), (20), (20 ¹), (24) și (26) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern sau de prezentul cod;"	În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.
5.	Cod Fiscal, Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător, alin. (12)	În condițiile actuale, în cazul în care un agent economic are instalată o stație de epurare și va presta servicii de epurare terților - acesta va factura serviciile de "epurarea apei" (excludere substanțelor poluante din ape) în conformitate cu nivelul încărcării de substanțe poluante. Astfel, facturarea pentru "apele uzate supraîncărcare de poluați cu depășiri de CMA" va include TVA. Respectiv, operatorul la rândul său, va diversifica apele uzate în emisare, care pot conține poluanți pe care nu a reușit să le epureze din diverse condiții, inclusiv și condiții normale de activitate, dar care au fost incluse la venituri impozabile. În asemenea condiții, există o neconcordanță, pentru operator este activitatea lui de bază și va factura "venit impozabil", dar când deversează în emisare suportă costuri prin diverse plăți pentru	Propunem modificarea Codului Fiscal în sensul perimiterii deducerii plăților pentru eliminările supranormative de substanțe poluante în mediul înconjurător și folosirea supra-limită a resurselor naturale.

		depășiri care de fapt sunt "cheltuieli ordinare " însă nedeductibile. Spre exemplu, în cazul apelor uzate în Moldova, normele sunt exagerat de mici, în comparație cu alte țări din UE. Este necesar de menționat că agenții economici elimină în mediu (aer, ape, sol) diverse substanțe, pentru depășirea normelor <i>ori achită taxe, ori instalează filtre de fum, stații de epurare etc.</i> Astfel oricum are de suportat costuri de "remediere/restabilire", prin urmare aceste <i>sume tot ar putea fi privite sub aspectul "deductibilității",</i> deoarece sunt legate de "poluanți". Un alt aspect ține de "folosirea supra-limită a resurselor naturale", respectiv dacă un agent economic deține o fântâna arteziană și folosește apa conform condițiilor și limitei din autorizația Agenției de Mediu, si plătește taxa pentru apă pentru tot volumul inclusiv și cel depășit – astfel din textul actual din alin (12) rezultă că și taxele pentru apă pentru volumul depășit impuse prin Cod Fiscal - sunt nedeductive, ceea ce sunt în contradicție cu același cod fiscal.	
6.	Cod Fiscal, Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	În vederea alinierii prevederilor de deductibilitate pentru persoane fizice și persoane fizice/angajați, propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață a angajatului. Se propune completarea articolului 24 din Codul Fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție: "(20¹) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale salariatului în baza contractului de asigurare de viață în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.	În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.

7.	Cod Fiscal, Articolul 24 , alin.(26)	Se propune expunerea textului de la alin.(26) în următoare redacție: <i>(26) Se permite deducerea plăților efectuate salariaților și/sau a cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului.</i>	Argumentarea este prevăzută la completarea art.20 lit.c1.
8.	Cod Fiscal, Articolul 26¹	Se propune completarea alin (61) cu litera a1, cu următorul conținut: <i>"a1) pentru primul an de utilizare, amortizarea poate fi dedusă în mărime de 100% din costul de intrare al mijlocului fix rezultat din proiecte de energie regenerabilă (cum ar fi panouri fotovoltaice, turbine eoliene, sisteme de stocare a energiei și alte echipamente similare) sau alte tipuri de active verzi (cum ar fi vehicule electrice, infrastructură de încărcare pentru vehicule electrice, tehnologii de eficiență energetică și alte echipamente), precum și sisteme de reciclare și alte echipamente destinate activităților de reciclare, cum ar fi instalații de sortare, echipamente de procesare a deșeurilor și tehnologii de reciclare avansată.</i>	Această prevedere legislativă va stimula investițiile în tehnologii verzi, contribuind la tranziția către o economie sustenabilă și reducerea emisiilor de carbon. Companiile vor beneficia de o reducere semnificativă a impozitului pe profit în primul an, ceea ce va îmbunătăți fluxul de numerar și va permite reinvestirea economiilor în alte proiecte de dezvoltare. Deducerea integrală a amortizării în primul an va reduce povara fiscală a companiilor, încurajând astfel adoptarea rapidă a tehnologiilor verzi și creșterea competitivității pe piață. Prin reducerea impozitului pe profit cu valoarea totală a investiției în primul an, companiile vor avea un stimulent financiar puternic pentru a investi în proiecte de energie regenerabilă, reciclare și alte active verzi, contribuind astfel la atingerea obiectivelor naționale și internaționale de mediu. Această completare legislativă va oferi companiilor un avantaj fiscal semnificativ, încurajând investițiile în tehnologii sustenabile și contribuind la protejarea mediului.
9.	Cod Fiscal, Articolul 31. Limitarea altor deduceri	(3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS. Se propune expunerea alineatului (3) a art. 31 din Codul Fiscal într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asigurători în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active la angajamente condiționale. Astfel, art. 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: "(3) Băncilor și Asigurătorilor (reasigurătorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la	În anul 2026 companiile de asigurări vor aplica pentru prima dată prevederile standardului IFRS 9, care va înlocui IAS 39, similar cu trecerea băncilor de la IAS 39 la IFRS. Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3). În același timp, considerăm imperios necesar să atenționăm asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a

		active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.”	concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.
10.	Cod Fiscal, Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor	Se propune modificarea art. 32 din Codul Fiscal, prin eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate.	În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adițional, va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine. Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM. În România, eşalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani. Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată pentru a obține profit va fi o măsură de susținere a mediului de afaceri afectat. Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificată de către autorități în cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizării pierderilor pune presiune suplimentară pe companii, care oricum au ca scop principal valorificarea profitabilă a investițiilor create.
11.	Cod Fiscal, Articolul 92 Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabili a documentelor privind	Se propune completarea Art.92, alin (4), după cum urmează: (4) Persoanele indicate la alin.(3), după data de 25 ianuarie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, prezintă doar la solicitarea beneficiarului acestor plăți (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.90 ¹ și art.91 alin.(1)), informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia,	Având în vedere că, actualmente angajații pot accesa aceste informații prin intermediul aplicațiilor de calculare a salariului, portalurilor online de resurse umane și altor platforme digitale puse la dispoziție de angajatori, nu mai este atât de complicat să ai acces la aceste informații. De asemenea, autoritatea fiscală deține aceste informații și le pune la dispoziția angajaților prin intermediul sistemelor informatice pe https://mcabinet.gov.md.

	plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată	suma scutirilor acordate conform art.33-35, suma deducerilor prevăzute la art.35 ² alin.(1) și (2), precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii. Informațiile se prezintă în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării.	Această completare ar permite angajaților activi să obțină informațiile de pe platforme sau la cerere, reducând astfel birocrăția și simplificând procesul pentru contribuabili. Totodată pentru angajații care au demisionat, sau persoanele fizice terțe care au primit plăți de la entități ar putea să solicite această informație și totodată să indice prin ce metodă să o primească, de exemplu poșta fizică sau poșta electronică indicând exact adresa actuală a acestuia. Sunt situații în care compania poate transmite informații privind salariul la adresa care deja fostul angajat nu mai locuiește, astfel nu se asigură confidențialitatea datelor și nici persoana într-un final nu a primit informația.
12.		Se propune excluderea punctului 4 ¹ .	În cazul demisiei angajaților sau persoanelor fizice terțe care au primit careva plăți pe parcursul anului este foarte greu să asiguri ca informația să ajungă la adresa corectă a acestora. Uneori persoanele își schimbă locul de trai/reședința și entitatea nu are de unde să cunoască această informație.
13.	Cod Fiscal, Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale	Propunem ca pentru vouchere să fie stipulată o excepție în art. 117 ¹ alin. (9): "d) vânzarea voucherelor/certificatelor cadou, factura fiscală eliberându-se la comercializarea acestora".	Reiterăm propunerea, deoarece argumentarea din partea Ministerului nu cuprinde și partea cumpărătorului de vouchere - persoana juridică care oferă cadou angajaților săi aceste vouchere și trebuie să le impoziteze ca salariu. Neavând factura fiscală de tip livrare nu poate reflecta la cheltuieli aceste vouchere și nici impozita. Din punct de vedere fiscal - voucherele (certIFICATELE-cadou) sunt considerate avansuri și la comercializarea lor nu este permisă emiterea facturii fiscale. În cazul lipsei eliberării facturii fiscale există incertitudini cu privire la deducerea acestor cheltuieli la cumpărători, în special în cazul în care aceste vouchere sunt oferite ulterior cadou angajaților, în cadrul promoțiilor, cadouri clienților, etc. și prin urmare clienții - persoane juridice, ezită să procure certificatele valorice.
14.	Cod Vamal, Articolul 118. Perceperea drepturilor de import și de export, alin.5)	Se propune expunerea alin.5) în următoarea redacție: "În cazul în care datoria vamală apare în baza art. 89 sau art. 92 ori în cazul în care notificarea datoriei vamale rezultă dintr-un control ulterior, majorarea de întârziere nu se aplică și percepută din contul contribuabilului, în cazul existenței mijloacelor bănești achitate în avans la contul trezoreriei al drepturilor de import – export".	Considerăm o abordare corectă a situațiilor când contribuabilul are plată în avans la contul de trezorerie al Serviciului Vamal și în cazurile când este recalculată datoria vamală, iar contribuabilul are supraplată la contul de trezorerie al drepturilor de import -export, datoria vamală suplimentar calculată să fie retrasă din balanța contribuabilului (în cazul când este avans) în contul de trezorerie al drepturilor de import-export. Prin oglindă am putea privi cazurile când contribuabilul are supraplată la contul de trezorerie al Serviciului vamal și nu percepe nici o dobândă pentru aceste mijloace bănești.